

Herning
Kommune

Natur og Grønne områder
Torvet 5
7400 Herning

www.herning.dk

Sagsnummer:
01.03.03-P19-104-26

Kontaktperson:
Pia Lund Nielsen
ngopn@herning.dk
mobil: 40 10 57 05

Dato: 22-10-2026

Vedr.: Vestermarken 49, 7400 Herning

Matrikel nr.: 1q, Fjederholt By, Rind

Tilladelse til: Anlæggelse af en sø

Der meddeles hermed tilladelse efter Planlovens¹ § 35, stk. 1, til:

Anlæggelse af en sø på 40 m²

Tilladelsen gives, idet det vurderes, at søen vil forøge biodiversiteten i området.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. at området den etableres i fremover henligger som natur
2. at søen etableres med jævn og fladt² skrånende bund og bredder
3. at søen etableres uden øer
4. at der holdes mindst 10 meters afstand til naboskel
5. at der ikke laves tilløb til eller afløb fra søen
6. at der ikke udsættes dyr som fx fisk eller andefugle i eller ved søen
7. at der ikke fodres i eller ved søen
8. at Herning Kommune, Natur og Grønne Områder (vandognatur@herning.dk) får besked, når anlægsarbejdet er færdigt.

¹ Lovbekendtgørelse 1157 af 01/07/2020 om planlægning

² Oftest bruges en tommelfingerregel 1:5, - dvs. et fald/stigning på ca. 1 meter over 5 meters strækning.

Figur 1: Placering af sø på 40 m². Tegning fra ansøgning.

I nye søer indfinder der sig normalt et naturligt plante- og dyreliv i løbet af få år. Da søen her er mindre end 100 m², kan søen ikke vokse sig ind i beskyttelse efter naturbeskyttelseslovens § 3. Da arealet omkring lægges ud til naturlig tilgroning, vil dette ,med tiden vokse sig ind i natur, der bliver beskyttet efter naturbeskyttelsesloven, og dermed vil søen indgå i den beskyttede natur. Dermed bliver søen alligevel delvist beskyttet (dog som eng, og ikke sø). Beskyttelsen medfører, at der efterfølgende ikke må ændres på områdets tilstand uden forudgående dispensation fra kommunen.

Søen anlægges i kanten af et irregulært stykke mark i omdrift på ca. 6400 m², der bliver udlagt til natur som følge af et større projekt om ændringer i arealanvendelse på ejendommen. Der var oprindeligt en anden sø af tilsvarende størrelse længere mod syd, som er fjernet. Søen her er erstatning for denne. Hele projektet med arealomlægning er screenet jf. miljøvurderingsloven, og behandlet i en selvstændig sag.

Udnyttelse

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter, at den er meddelt (Planloven §56, stk. 2).

Afgørelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet og eventuel klagesag er afgjort, medmindre at Planklagenævnet giver lov til det.

Supplerende oplysninger

Der gøres opmærksom på, at Museum Midtjylland normalt skal kontaktes på telefon 96 26 19 00, inden et gravearbejde igangsættes. Søen her er dog meget lille, og hvis der ikke graves dybere end der plejer at blive pløjet på arealet, så vurderes det, at dette ikke er nødvendigt.

Tilladelsen vedrører *alene tilladelse til placering (landzonetilladelse)*. Andre tilladelser efter anden lovgivning kan være nødvendige.

Offentliggørelse

Efter Planlovens § 35, stk. 4 og 5 kan en landzonetilladelse først meddeles, når der er forløbet to uger efter, at kommunen skriftligt har orienteret naboerne til den omhandlede ejendom om det ansøgte - medmindre kommunen skønner, at sagen er af underordnet betydning for naboerne.

Naboer defineres i denne sammenhæng som ejere og brugere af de ejendomme, hvis ejendomsskel grænser til den ejendom, hvor der søges om landzonetilladelse. Derudover gælder de almindelige partshøringsregler i henhold til Forvaltningsloven.

Herning Kommune skønner på baggrund af ansøgningen samt søens størrelse og beliggenhed, at det ansøgte ikke kan tænkes at have betydning for naboerne mod øst.

Tilladelsen bliver annonceret på Herning Kommunes hjemmeside den 22. oktober 2026.

Lovgrundlag

Tilladelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljø- og Fødevareministeriet samt Erhvervsministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på afgørelsens tidspunkt).

- Bekendtgørelse af lov om planlægning. BEK nr. 572 af 29. maj 2024 (Planloven)
- Bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr. 1098 af 21. august 2023.
- Bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr. 1383 af 26. november 2016.

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Redegørelse for sagen/ansøgte

Der er i forbindelse med et større projekt vedrørende screening af arealomlægning ansøgt om at etablere en lille sø på et nuværende areal med markdrift. På et areal omkring søen på ca. 6400 m² fjernes den nuværende blomsterbrak, og arealet udlægges til tilgroning med naturlig vegetation.

Søen har til formål at erstatte en sø, der tidligere lå mod syd, men som sammen med et delvist naturområde på ca. 1700 m², blev fjernet for at effektivisere markdriften. Med den nye placering, ligger søen tæt på eksisterende beskyttet eng, og placeringen af sø i det udlagte naturområde vurderes på sigt at kunne øge naturværdien af engen. Søen på den tidligere placering var meget skygget. På den nye placering vil den også blive delvis skygget, da der er træer mod øst. Der er dog solindstråling fra syd og vest (aftensol).

Projektområdet ligger i det åbne land, og etablering af søen kræver derfor landzonetilladelse jf. planloven. Der henvises til vurderingen herunder.

Vurdering

Naturbeskyttelsesloven

Det ansøgte ligger uden for beskyttelseslinje til strand, sø, å og fortidsminder. Projektet er ikke relevant i forhold til skov- og kirkebyggelinje.

Arealet, hvor søen anlægges, er hidtil anvendt til mark. Indtil 2023 indgik arealet som en del af markblokken, men fra 2023 har striben mod øst været selvstændig markblok, og driften har været forskellige former for brak (brak med sommerslåning, bestøverbrak, brak med slåning). Vi vurderer at etablering af naturområdet inkl. søen vil tilbyde nye levesteder og dermed bidrage til at højne biodiversiteten i området.

Internationalt beskyttede naturområder

Nærmeste Natura2000 områder er dels 'Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage' (H64) og dels 'Skjern Å' (H61), som begge ligger 6,4 km mod hhv. øst og sydvest. Udpegningsgrundlaget for habitatområderne ses i boksen under.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 64		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	
Arter:	Bæklampret (1096)	Odder (1355)

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 64: Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 61		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Vandranke (1831)	Grøn køllegræs (1037)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 61: Skjern Å

Vi vurderer, at projektet ikke i sig selv – eller i forbindelse med andre planer og projekter – vil kunne påvirke det nævnte Natura 2000-område, samt at søen ikke vil være en hindring for, at målsætningerne for Natura 2000-områdets tilstand nås og opretholdes.

Vi har lavet ovenstående vurdering på følgende baggrund:

- Projektet har et meget begrænset omfang og virkningen er derfor meget lokale.
- Habitatområderne har ingen hydrologisk sammenhæng med det ansøgte.

Internationalt beskyttede arter (Habitatdirektivets bilag IV-arter)

Af bilag IV til EU-habitatdirektivet fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. På den baggrund må der for eksempel ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

På baggrund af Faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter kan tænkes at forekomme i Herning Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, strandtudse, stor vandsalamander, odder, bæver, småflagermus, markfirben, grøn kølleguldsmed og grøn mosaikguldsmed.

Området ligger omgivet af store skove/plantager og desuden 1,5 km fra Søby Sø, så det vurderes at der er stor sandsynlighed for flagermus i nærområdet. Søen her vil ingen betydning have i forhold til flagermus. Strandtudse er registreret 2 km mod nordvest. De andre paddearter er sandsynlige i nærområdets søer og våde enge. Der er registreret odder i mødet mellem Søby Å og Søby Sø ca. 1,5 km syd for placeringen. I det nærliggende vandløb Hallund Bæk er odder ikke registreret, men den kan sagtens tænkes at færdes der, da vandløbet løber sammen med Søby Å længere mod syd.

Søen etableres på arealer, der hidtidigt har været i omdrift. Arealerne vurderes derfor ikke at have været egnede yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter. Projektet vurderes desuden ikke at påvirke yngle- eller rasteområder uden for projektområdet.

Nærmeste naturområde er beskyttet eng der ligger lige på den østlige side af skellet, og dermed ganske tæt på den kommende sø og helt op ad det udlagte kommende naturområde. Nærmeste beskyttede vandløb ligger 600 m mod sydøst. Da der ikke er hydraulisk forbindelse med vandløbet, forventes der ingen påvirkning af dette, og ligeledes ingen påvirkning af de andre naturtyper. Den nye sø vil bidrage med en smule mere vand i området og dermed forbedre levevilkårene for række dyrearter.

Sammenfattende vurderer vi:

- at søen ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt, men vil sandsynligvis have en positiv påvirkning på lokale individer af visse bilag IV-arter, da den tilbyder et nyt levested (dog kun hvis der reelt bliver nok solindstråling til søen).
- at der i forbindelse med det ansøgte ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentligt negativt for bilag IV-arters trivsel (ændringerne i arealanvendelsen vil derimod sandsynligvis have en positiv påvirkning på lokale individer af visse bilag IV-arter)
- at gennemførelse af det ansøgte samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra a
- samt ansøgte ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra b.

Planlægning

Projektet ligger uden for områder med kommuneplanramme eller lokalplan.

Fredede områder

Projektområdet ligger uden for fredede områder.

Kulturmiljø

Placeringen ligger udenfor udpegning af kulturmiljøer, kulturarvsarealer og aftaleområder ved kirker. Søen har ingen påvirkning på kulturmiljø.

Landskabelige hensyn

Ifølge kommuneplanen skal det åbne land friholdes for ændret arealanvendelse, der ikke er samfundsmæssigt nødvendigt eller som vil påvirke landskabet negativt. Projektet ligger 500 m fra et område, der er udpeget som "bevaringsværdige landskabsområder". Uanset har en sø af denne størrelse ingen påvirkning på landskabet.

Den nye sø tilpasses det naturlige terræn og vil indgå som et naturligt element i landskabet. Der er stillet vilkår om at det opgravede materiale ikke må placeres på § 3-beskyttede naturarealer, fordi det vil ændre naturtilstanden på naturarealerne. Vi vurderer at søen, på de stillede vilkår, vil falde naturligt ind i omgivelserne og ikke vil forstyrre oplevelsen af landskabet.

Herning Kommune vurderer at etablering af søen vil medvirke til at øge den biologiske mangfoldighed i området og herunder bidrage til spredning af de vandhulsdyr, der i forvejen findes i området.

Med venlig hilsen

Pia Lund Nielsen

Biolog/Naturmedarbejder,
Natur og Grønne Områder

Bilag

- Klagevejledning

Kopi af afgørelsen sendes til:

Danmarks Naturfredningsforening, dnherning-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, DN Herning, herning@dn.dk

Friluftsrådet, midtvestjylland@friluftsradet.dk

Museum Midtjylland, mwo@museummidtjylland.dk

Bilag: Klagevejledning

Afgørelsen kan efter Planlovens § 58 påklages til Planklagenævnet.

Følgende kan klage: Ansøger, ejer, Erhvervsministeren, bestemte landsdækkende og lokale organisationer samt enhver med retlig interesse i sagens udfald.

En klage over afgørelsen skal indsendes elektronisk via Klageportalen. På Klageportalens hjemmeside som er: <https://naevneneshus.dk/>, finder du link til Planklagenævnet, hvor igennem du skal klage. Du skal logge på med NEM ID for at kunne klage.

Klagen sendes gennem Klageportalen først til den myndighed, der har truffet den afgørelse, der klages over. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden på Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Yderligere vejledning kan findes på planklagenævnets hjemmeside som er: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/planklagenævnet/vejledning/>

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er offentliggjort. Eventuel klage over afgørelsen skal være indgivet til klageportalen **senest den 19. november 2026 kl. 23:59**.

Ansøger vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Ifølge Planloven kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sagen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.